

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.771/2025/10.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2026. április 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terheltl ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2025. október 15. napján kihirdetett 4.B.34/2024/39. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben a Miskolci Járásbíróság 38.B.2797/2016/37. számú és a Miskolci Törvényszék 7.Bf.105/2018/4. számú határozatait teljes egészében tekinti hatályon kívül helyezettnek, az azok egyéb rendelkezéseinek hatályban tartására vonatkozó rendelkezés egyidejű mellőzésével.

A vádlott közbizalom elleni bűncselekményeinek minősítése: 3 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), melyből 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett.

A kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 3 (három) év 6 (hat) hónapra súlyosítja, egyúttal mellőzi a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére és a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezést.

A vádlottal szemben 5 (öt) év közügyektől eltiltás mellékbüntetést szab ki.

A halmazati büntetést a vádlottal, mint a közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében különös visszaesővel szemben tekinti kiszabottnak.

A szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellett kiszabott büntetés megnevezése gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltás.

A bíróság a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóság Nógrád Megyei Vizsgálati Osztálya által lefoglalt és a TRKV56/2014. számú bűnjeljegyzék 1 – 9. sorszáma alatti dossziék lefoglalását megszünteti és kiadni rendeli a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Nógrád Megyei Adóigazgatósága részére.

A bíróság a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóság Nógrád Megyei Vizsgálati Osztálya által lefoglalt TRKV57/2014. szám alatti bűnjeljegyzék 1 – 5. sorszám alatti dossziék iratkötegek és számlatömbök lefoglalását megszünteti és kiadni rendeli a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Nógrád Megyei Adóigazgatósága részére.

Kötelezi a vádlottat az alapeljárásban felmerült 266.640 (kettőszázhatvanhatezer-hatszáznegyven) forint bűnügyi költség viselésére is.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy annak 2-60. oldalain feltüntetett száma helyesen 4.B.34/2024/39., továbbá a 2025. február 25-i tárgyalási nap időpontja helyesen 2025. február 5. napja.

A vádlott lakcíme: cím45.

A másodfokú határozat ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a 2025. október 15. napján - perújítás elrendelését követően lefolytatott eljárásban - meghozott 4.B.34/2024/39. számú ítéletével hatályon kívül helyezte a Miskolci Járásbíróság 2017. november 21. napján kelt 38.B.2797/2016/37. számú, a Miskolci Törvényszék 7.Bf.105/2018/4. számú végzése folytán 2018. május 2. napján kelt, a vagyonekbevételekre vonatkozó rendelkezés kivételével 2016. január 7. napján jogerőre emelkedett ítéletének Terhelt1 vádlott bűnösségét és a jogi minősítést megállapító, illetőleg joghátrányt alkalmazó részeit. Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetéseben [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és 4 rendbeli hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345. §), melyből 2 rendbelit folytatólagosan és közvetett tettesként követett el. Ezért, mint visszaesőt, halmazati büntetésül 2 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselésétől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette,

megállapította, hogy végrehajtása esetén háromnegyed része kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. Megállapította, hogy pártfogó felügyelet alatt áll, melynek tartama azonos a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejével. Kötelezte a vádlottat 1.584.390 forint bünygyi költség megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú ítélet, illetőleg a másodfokú végzés „egyéb rendelkezéseit nem érintette, hatályban tartotta”.

[2] Az ítélettel szemben az ügyész a nyilatkozattételre fenntartott három munkanapon belül a vádlott terhére, a hamis magánokirat felhasználása vétsége 4 rendbeliről 5 rendbelire pontosítása, a büntetés súlyosítása, végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása, továbbá a Miskolci Járásbíróság 28.B.318/2015/31. számú ítéletével kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtásának elrendelése érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A vádlott és védője a jogorvoslat bejelentésére három munkanapot tartott fenn, melyen belül a védő elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést, míg a vádlottól önálló jogorvoslati nyilatkozat nem érkezett.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.412/2025/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezést alaptalannak tartotta. Az általa kifejtettek szerint a törvényszék a perújítási eljárás jellegére figyelemmel folytatta le a bizonyítási eljárást, eljárási hibát nem vétett, a bizonyítékok mérlegelése alapján megalapozott tényállást állapított meg, és túlnyomórészt törvényes a bűncselekmények jogi minősítése is. Ítélete rendelkező részében azonban a hamis magánokirat felhasználása vétségének rendelését pontatlanul határozta meg, ugyanis az indokolásában foglaltak alapján is egyértelmű, hogy az nem 4 hanem összesen 5 rendbeli bűncselekmény. Kisebb kiegészítést igényelnek továbbá a vádlott előéletére vonatkozó adatok, melyeket követően megállapítható, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt visszaesőként, részben felfüggesztett szabadságvesztés büntetés hatálya alatt követte el. Emiatt nem törvényes a törvényszék által alkalmazott felfüggesztett szabadságvesztés büntetés, hiszen a büntetés végrehajtásának felfüggesztését a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pontja kizárja. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvénynek (a továbbiakban: Bv.tv.) a szabadságvesztés végrehajthatósága elévülésével kapcsolatos rendelkezései alapján megállapítható, hogy a Miskolci Járásbíróság 28.B.318/2015/31. számú ítéletével kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajthatóságának elévülése még nem következett be, de ez utóbbi esetben sem lehetne a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztéséről rendelkezni. A védő felmentésre irányuló fellebbezése a bíróság mérlegelési tevékenységét támadja, mely nem vezethet eredményre, figyelemmel arra, hogy a törvényszék indokolási kötelezettségét teljesítette. Nem alapos az enyhítésre irányuló jogorvoslat sem, figyelemmel ugyanis az okozott vagyoni hátrány mértékére, illetve arra, hogy abból semmi nem térült meg, a bekövetkező időmúlás ellenére sem indokolt a büntetés enyhítése. A törvényszék járulékos kérdésekben hozott rendelkezései törvényesek. A fellebbviteli főügyészség a fentieknek megfelelően az elsőfokú ítélet megváltoztatására, a vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazására, a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésére és a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezés mellőzésére, a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelésére, egyebekben az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[5] A védő fellebbezése ítéltáblához benyújtott írásbeli indokolásában írtak szerint a perújítási eljárás során felvett bizonyítás eredményeként nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a vádlott az cég1 Kft. és a cég2 Kft. ügyvezetőjeként a bevételek eltitkolásával, illetve fiktív számlák felhasználásával költségvetési csalást követett volna el. Utalt többek között arra, hogy a két társaság könyvelését az érintett időszak egy részében pszichés betegséggel küzdő könyvelő látta el, amikor világossá vált a vádlott számára, hogy a

cégek könyvelésének elvégzésére nem képes, intézkedett annak érdekében, hogy új könyvelő vegye át a feladatokat. Tanúvallomások is alátámasztják, hogy a vizsgált gazdasági kapcsolatok, szolgáltatások és ellenszolgáltatások valósak voltak, az érintett felek között realizálódtak. Mindezekre figyelemmel indítványozta a vádlott felmentését a perújítási indítvány szerinti bűncselekmények elkövetésének vádja alól. Az enyhítést célzó jogorvoslat körében pedig hivatkozott a jelentős időmúlásra, védence kedvező családi, személyi körülményeire, gyermeke okiratokkal is igazolt betegségére, melyek indokolják a szabadságvesztés felfüggesztése próbaideje és a foglalkozástól eltiltás tartamának mérséklését is.

Harmadlagosan indítványt tett az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására is, mivel álláspontja szerint a vádhatóság érveivel ellentétben a törvényszék helyesen járt el, amikor a vádlottal szemben enyhítő szakasz alkalmazásával felfüggesztett szabadságvesztés büntetést szabott ki, a büntetés célját elsősorban a speciális prevencióra helyezve. A büntetés nem tekinthető eltúlzottan enyhének. Kitért arra is, hogy a könyvszakértői vizsgálat tárgyát nem képezte a két érintett gazdasági társaság 2016. évi tevékenysége, ennek ellenére a perújítási indítvány 2/k. pontjában a 2016. év I. negyedévére vonatkozó nullás adótartalommal benyújtott adóbevallás kapcsán okozott vagyoni hátrány is szerepel, melyet azonban a cég2 Kft. 2016. június 2-án önellenőrzés útján javított, így nincs olyan bevétel, amelyet a vádlott eltitkolt volna, ez az időszak nem vehető figyelembe a perújítási eljárás során.

[6] Az ítéltábla a fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 620. § (1) bekezdése második fordulata alapján tartott nyilvános ülésen bírálta el.

[7] A nyilvános ülésen az ügyész fenntartotta az általa korábban előadottakat, azonban figyelemmel arra, hogy időközben bekövetkezett a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajthatóságának elévülése, a végrehajtás elrendelésére már nem kerülhet sor, ezért az erre tett indítványt már nem tartja fent. Kitért arra, hogy a védő által kifogásolt 2/k. pont alatti cselekményrész illeszkedik a vádlott korábbi magatartás sorozatába, mivel a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetés próbaideje alá esik, kizárja a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztését. A korábbi összbüntetési ítélet megalapozza a vádlott visszaesői minőségét is. A perújítási eljárásban felvett bizonyítás eredményeként oly mértékben bővült a bűnösségi kör, hogy a védő által kifogásolt utolsó vádlotti magatartás esetleges figyelmen kívül hagyása mellett is indokolt lenne a vádlottal szemben végrehajtható szabadságvesztés büntetés kiszabása.

[8] A védő védőbeszédében mindenben fenntartotta az általa korábban előadottakat, változatlanul bizonyítottság hiányában történő felmentésre, másodlagosan enyhítésre, illetve az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[9] A vádlott az utolsó szó jogán történő felszólalásában az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[10] A védő felmentést (a perújítás elutasítását) célzó jogorvoslatára tekintettel az ítéltábla a törvényszék perújítás elrendelését követően hozott ítéletét az azt megelőző perújítási eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen bírálta felül. A revízió kiterjedt az általános és a perújítás jellegéből adódó speciális eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, továbbá az indokolás helyességére és a Be. 590. § (7) bekezdése szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

[11] A perújítási eljárásban a Be. 646. § (6) bekezdés a) pontja értelmében a bizonyítás terjedelmét - a 637. § (1) bekezdés g) és h) pontjában meghatározott ok kivételével - kizárólag az a perújítási ok határozza meg, amely miatt a perújítást elrendelték. Jelen eljárásban ez a Be. 637. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja volt, ugyanis a perújítás elrendelését a vádhatóság perújítást célzó indítványában megjelölt azon új bizonyítékok képezték, amelyek bizonyítottságuk esetén azt valószínűsítették, hogy a vádlott terhére az alapügyben hozott jogerős ítéletben megállapított összegen felül további 302.299.617 forint vagyoni hátrány történő okozása róható, mely miatt vele szemben valószínűsíthetően a jogerős ítéletben meghatározottnál lényegesen súlyosabb büntetést kell kiszabni.

[12] A törvényszék eljárása során helyesen vette figyelembe a bizonyítás terjedelmét meghatározó szabályt, melyre figyelemmel a perújítási eljárást az általános szabályokhoz képest a perújítás jellegéből folyó eltérésekkel kell alkalmazni, így nincs törvényi kötelezettség valamennyi korábban felvett bizonyítás megismétlésére (BH2021. 159.).

[13] Jelen ügyben a perújítás elrendelését követő eljárás célja - az alapügyben lefolytatott elsőfokú tárgyalástól eltérően - nem a vád elbírálása, hanem annak vizsgálata volt, hogy indokolt-e új határozat hozatala. A perújítás pedig abban az esetben alapos, ha az új bizonyíték, jelen esetben a terhelten szemben megindított újabb büntetőeljárásban felmerült adatok, valamint a már korábban is rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok összevetése alapján a bűnösség kérdésében a jogerős határozat rendelkezéseihez képest más döntés meghozatala válik indokolttá.

[14] Az ítéltábla a felülbírálat eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perújítást elrendelő határozatban írt keretek között folytatta le, melynek során figyelemmel volt a perújítási eljárás speciális szabályaira is. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyú relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a)-d) pont], amely az eljárás törvényességét befolyásolva kizárta volna az érdemi felülbírálatot, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[15] Az elsőfokú ítélet az [1]-[4] és a [177]-[186] bekezdésekben teljeskörűen rögzíti az ügy előzményi adatait, az ítéltábla az [1] bekezdésében hivatkozott vádirat benyújtásának időpontját 2016. december 20. napjára, a [186] bekezdésben hivatkozott másodfokú határozat számát pedig 7.Bf.105/2018/4. számra helyesbíti.

[16] A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségét a perújítás által meghatározott körben teljesítette, az általa rögzített tényállás túlnyomórészt megalapozott, csupán kismértékű hiányossága [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont] okán igényel kiegészítést a Be. 593. § (1) bekezdés a) pont alkalmazásával az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján.

[17] A vádlott előéleti adataiban a rendelkezésre álló határozatkiadmányok és az erkölcsi bizonyítvány alapján az alábbi kiegészítések, helyesbítések szükségesek.

[18] Az Ózdi Városi Bíróság 6.B.164/2004/4. számú ítéletében az elítélésre folytatólagosan elkövetett csalás büntette és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt került sor.

Az Ózdi Városi Bíróság 7.B.79/2006/27. számú ítéletében a csalás büntette mellett az elítélésre bűnsegédként elkövetett csalás vétsége, felbujtóként elkövetett csalás büntette és 6 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége miatt került sor, melyből egy rendbeli felbujtóként elkövetett, melyek elkövetési ideje 2004. év.

Az Ózdi Városi Bíróság 7.B.155/2006/25. számú ítéletében az elítélésre folytatólagosan elkövetett csalás büntette, bűnsegédként elkövetett csalás vétsége és bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt került sor, amelyek elkövetési ideje 2005. április hónap.

A vádlott az Ózdi Városi Bíróság 7.Bk.19/2008/3. számú összbüntetési ítéletével megállapított szabadságvesztésből feltételes kedvezménnyel 2009. február 17. napján szabadult, melynek eredményes leteltére figyelemmel a büntetés utolsó napjának 2010 július 1. napja tekintendő.

A Miskolci Járásbíróság 28.B.318/2015/31. számú ítéletével az elítélésre, mint visszaesővel szemben, 2 rendbeli csődbűncselekmény büntette miatt került sor, melyek elkövetési ideje 2011. április 11.- 2011. december 2. napja közötti.

[19] Az elsőfokú ítélet [375] bekezdése kiegészül azzal, hogy a vádlott a cég2 Kft. nevében a 2016. év I. negyedévére vonatkozóan benyújtott adóbevallást 2016. június 2. napján önellenőrzés útján helyesbítette, abban feltüntette a [374] bekezdésben szerepeltetett számlák után fizetendő áfa összegét.

[20] A [379] bekezdésben írtak akként egészülnek ki, hogy a vádlott a I., II/1. és II/2. tényállásrészekben írt cselekményeivel összesen 319.037.617 forint vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek, egyúttal számítási hiba miatt a I. tényállásrészben az összesen okozott vagyoni hátrány összegét az ítéltábla 14.229.000 forintról 16.738.002 forintra helyesbíti.

[21] Az elsőfokú ítélet [238]-[239], [241], [245], [259], [263], [271], [283], [287], [291], [298], [302], [306], [317], [333], [344-345], [377-378] bekezdéseiben megjelölt jogszabályi hivatkozásokat az ítélet jogi indokolási részének tekinti.

[22] A fenti helyesbítésekkel és kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (3) bekezdés értelmében irányadó volt.

[23] Szükséges ismételten hangsúlyozni, hogy a perújítás elrendelése folytán megismételt eljárás tárgya jelen esetben nem a vádlott bűnösségében történő ismételt állásfoglalás, hanem annak eldöntése volt, hogy megállapíthatók-e olyan további tények, amelyek az elkövetési értékre, a minősítés változására és a bünszervezetben történő elkövetésre figyelemmel indokoltta tehetik a vádlottal szemben a korábbiaknál lényegesen súlyosabb büntetés kiszabását.

[24] A perújítás, mint rendkívüli jogorvoslat a jogerő utáni ténybeli javítás lehetőségét teremti meg. A perújítási eljárásban kizárólag a perújítási ok által meghatározott körben lefolytatott bizonyítás eredményeként kerülhet sor a perújítással támadott ítéletben megállapított ténytől eltérő tény megállapítására. Ezért a perújítás alapossága esetén nem kerülhet sor arra, hogy a perújítási eljárást lefolytató bíróság az általa lefolytatott bizonyítás alapján olyan tény is megállapítsa, amelyet a perújítás elrendelése nem érintett. Tehát eredményes perújítás esetén mindazok a tények, amelyeket a perújítás elrendelése nem érintett - azaz nem a perújítási eljárás során lefolytatott bizonyítás eredményeként kerültek megállapításra - továbbra is az alapügyben rögzített tartalommal egyezően válnak a perújítási eljárásban meghozott ítélet részévé. Ez irányadó a perújítással nem érintett jogkövetkeztetésekre, jogkövetkezményekre és az indokolásra is. Így amennyiben a perújítási eljárás - a megengedhetőség tárgyában hozott döntés alapján - nem érintheti az alapügyben hozott ítéletben megállapított történeti tényállást, úgy a perújítás alapossága esetén a

perújítással nem érintett történeti tényállás megváltoztatására nincs törvényes lehetőség (BH2026.25.).

[25] Jelen ügyben ez azt jelentette, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta az alapügyben elbírált cselekményrész tekintetében a vádlott bűnösségét, hiszen a perújítás elrendelésére a vádlott ezen felül elkövetett többlettevékenysége vizsgálata érdekében került sor. Ezért a perújítási eljárásban beszerzett bizonyítékok kizárólag a perújítás elrendelésével érintett újabb cselekményrészek tekintetében vehetők figyelembe, hiszen az alapügyben hozott ítéletben megállapított, a bűnösség megállapítását megalapozó tényállás továbbra is az alapügyben rögzített tartalommal egyezően válik a perújítási eljárásban meghozott ítélet részévé.

[26] A jogerős ügydöntő határozatban írtakhoz képest a perújítás alapját a vádlott ügyvezetése alatt állt két újabb cég, az cég1 Kft. és a cég2 Kft. gazdálkodása képezte. A perújítást lefolytató törvényszék ezért utóbbi keretek között vizsgálhatta az ügy eldöntése szempontjából lényeges közvetlen és származékos bizonyítékokat, nem érintve a cég3 Kft. ügyvezetése során elkövetett cselekményrészt.

[27] A fentiekben írtaknak mindenben megfelelően járt el az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása során, illetve akkor is, amikor ítélete [9]-[21] bekezdésében változatlan tartalommal rögzítette az alapügyben megállapított történeti tényállást.

Az abban foglalt cselekményrészekkel okozott vagyoni hátrány összegét azonban a tényállás számítási hiba folytán helytelenül tartalmazza, ugyanis a befogadott, azonban az áfa bevallásban nem szerepeltetett számlák 6.907.897 forint és a további fiktív számlák után levonható adóként elszámolt 9.830.105 forint összege helyesen 14.229.000 forint helyett 16.738.002 forint. Mivel a számítási hiba folytán történő helyesbítés nem érintette a határozat érdemét, a kijavításnak a jelen perjogi helyzetben sem volt akadálya [Be. 453.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés].

[28] Az ítélet [379] bekezdése pedig kiegészítést igényelt az alapügyben megállapított vagyoni hátrány és a perújítással érintett további vádlotti magatartásokkal okozott vagyoni hátrány összegének feltüntetésével, hiszen a törvényszék által is helyesen megállapítottak szerint a cselekmények egységet képeznek, ezért az ekként összegzett elkövetési érték képezi alapját a minősítésnek.

[29] Szükséges volt továbbá az utolsó cselekményrész kapcsán feltüntetni az önellenőrzés benyújtásának tényét, különös tekintettel arra is, hogy a védő éppen ennek megtörténte miatt kifogásolta a 2/k. tényállásrészben írt vagyoni hátrány okozásában a vádlott bűnössége megállapítását.

[30] A tényállásból mellőzött és a jogi indokolás részének tekintett ítéleti megállapításokkal összefüggésben az ítéltábla rögzíti, hogy a költségvetési csalás törvényi tényállását tartalommal kitöltő keretjogszabályokat, mint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat nem a történeti tényállásban, hanem az ítélet jogi indokolási részében kell feltüntetni [Be. 451. § (5) bekezdés, Be. 561. § (3) bekezdés c), d), e) pontjai].

[31] Ezért az elsőfokú ítélet indokolásába tartozóak az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény, valamint az elkövetés időpontjában hatályos számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény elsőfokú ítéleti tényállásban megjelölt, a vádlott által nem vitásan megszegett jogszabályi előírásai, melyeket azonban a törvényszék oldalakon keresztül ismétlődően - feleslegesen növelve az ítélet terjedelmét is - sorolt fel helytelenül a történeti tényállásban.

[32] Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy az ítélet egységes egészként vizsgálendő, melynél fogva a tényállás részét képezi az is, ami ítéletszerkesztési hiba folytán ténymegállapításként az ítélet indokolásában szerepel, vagy éppen fordítva, az indokolás részének tekintendők azok a megállapítások, amelyek a történeti tényállásban rögzített tényekből levont jogkövetkeztetések vagy a büntetőjogi felelősség alapjául szolgáló jogszabályi hivatkozások (BH2016.163.III., Kúria Bhar.1295/2020/7). Ez tehát nem jelent részleges megalapozatlanságot, csupán az ítéletszerkesztési hiba orvoslását igényli.

[33] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az okirati bizonyítékok (cégmásolatok, bevallások, adóhatósági jegyzőkönyvek, határozatok, számlák) valamint a könyvszakértői vélemény és kiegészítései védelem által sem vitatott megállapításai alapján helyesen rögzítette az érintett cégek adatait, az adóbevallások benyújtásának időpontjait, tartalmát, az azok alapját képező számlák adatai is egyértelműen megállapíthatóak voltak.

[34] Az irányadó tényállás az 1/2016. Büntető jogegységi határozatban és 4/2013. BK véleményben írtaknak megfelelően tartalmazza az elkövetési idők pontos meghatározását is, így az általános forgalmi adó bevallásának időszakaihoz igazodva az adóbevallások benyújtásának napját (Kúria Bhar.I.512/2019/5.).

[35] A törvényszék a tényállás megállapítása során lényegre törően elemezte, értékelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat. Indokát adta annak, hogy miért nem fogadta el a vádlott védekezését, és azzal szemben miért alapította ítélete tényállását a terhelő bizonyítékokra. Megjelölte, hogy a vádlott vallomásával szemben mely bizonyítékokat fogadott el tartalmilag hitelesnek.

[36] Helyesen mutatott rá arra, hogy a büntetőjogi felelősséget a könyvelést végző tanúl tanúra hárító vádlotti védekezés miért nem vezethetett eredményre már az alapeljárásban sem. Szükséges kiemelni, hogy az eljárás tárgyát nem csupán ez utóbbi könyvelő által, hanem tanú11 könyvelő és maga a vádlott által benyújtott adóbevallások képezik. tanú11 tanúként tett vallomása is cáfolja a vádlotti védekezést, megjegyezve azt, hogy a tanú az elsőfokú bíróság előtt történő kihallgatásakor elmondta azt is, hogy az előző könyvelőt is ismerte, munkájával semmilyen gond nem volt, a vádlott sem panaszkodott rá (15. számú jegyzőkönyv 8. oldal).

Jellemző ugyanakkor, hogy a vádlott az alapeljárásban sem hivatkozott arra, hogy bármelyik könyvelője olyan hibát vétett volna, amely cégeit hátrányosan érintette, kizárólag olyan könyvelési hiányosságokra utalt, amelyek a cégek által fizetendő adó összegének csökkenését eredményezték.

[37] A védő által a 2/k. tényállásrész kapcsán előadottakkal összefüggésben az ítéltábla az alábbi álláspontra helyezkedett.

Egyrészt megállapítható, hogy a nullás adattartalommal kitöltött, a 2016. I. negyedévi fizetendő áfa összegét 2.227.440 forinttal jogosulatlanul csökkentő adóbevallás 2016. április 19. napján történő benyújtása illeszkedik a vádlott megelőző időszakban éveken át, több adóbevallási időszakot érintő magatartás sorozatába.

Semmilyen logikus, elfogadható ok nem kérdőjelezi meg, hogy ez utóbbi adóbevallás kapcsán is a korábbiakkal azonos elhatározás és szándék vezérelte. A valótlan adatokkal benyújtott adóbevallással az adóhatóságot szándékosan tévedésbe ejtette, a fenti összeg erejéig a költségvetésben bevételcsökkenést okozott áfa adónemben. Az önellenőrzés benyújtása erre figyelemmel kizárólag a kár részbeni megtérülteként értékelhető.

[38] Az önellenőrzés intézménye az elkövetés idején hatályos, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 49. §-a szerinti helyesbítésnek minősül, az önadózás körében olyan hibák javítására szolgál, amelyek az adóalapot, vagy adókötelezettséget is érintik, módosíthatják. Ha az adózó észleli, hogy korábbi bevallásában az adóalapot, az adót, a költségvetési támogatást nem a jogszabálynak megfelelően állapította meg, vagy számítási hiba, elírás miatt az adó, költségvetési támogatás alapja, összege hibás, bevallását - az adóhatóság ellenőrzésének megkezdését megelőzően - önellenőrzéssel módosíthatja.

Ez azonban csupán a téves bevallás adóigazgatási következményeinek elhárítását teszi lehetővé. Az adóalap és ennek megfelelően az adó vagy járulék nem jogszabálynak megfelelő megállapítása és bevallása visszavezethető szándékos magatartásra, vagyis az adóhatóság megtévesztésére, az adó- vagy járulékbevétel összegének csökkentése érdekében, de tévedésre, azaz a jogszabály helytelen értelmezésére vagy elírásra, számolási hibára is. Az önellenőrzés lényegében ez utóbbi eset korrekcióját biztosítja, melynek egyébként büntetőjogi következménye nincs is. A szándékos - adó-, járulékbevétel-csökkentés - viszont az adóellenőrzéstől függetlenül büntetőjogi konzekvenciákkal jár, melyek elhárítására az önellenőrzés nem szolgál (Kúria Bfv. 566/2022/7.).

[39] Tehát az önellenőrzés semmiképpen nem lehet eszköze a szándékos megtévesztő magatartás eredménye utólagos korrekciójának. Az utólagos önellenőrzés az adóelkerülő magatartással megvalósított költségvetési csalás büntetőjogi következményeinek elhárítására nem alkalmas. (EBH2004. 1106) Az adóbevallási kötelezettség utólagos teljesítésével tehát a büntetendő magatartás társadalomra veszélyessége nem szűnik meg.

[40] A felülbírálat során irányadó tényállásából kétséggkívül az állapítható meg, hogy a vádlott az adóhatóságnak hamis tartalmú adóbevallásokat nyújtott be, e magatartásával összefüggésben a költségvetésnek vagyoni hátrányt okozott, ezzel a bűncselekmény befejezetté vált. A fentiekre figyelemmel mindezzel büntetőjogilag nincs kapcsolatban az utólagos önellenőrzés, illetve az annak nyomán részben rendezett adótartozás, közömbös tehát az, hogy a vádlott - pótlólag - az adóbevétele csökkentését mérsékelte.

[41] A fentiekre figyelemmel a védő önellenőrzésre történő hivatkozása nem vezethetett eredményre, a vádlott által elkövetett magatartás utolsó részselekményének 2016. április 19. napja tekintendő.

[42] A védő kifogásolta azt is, hogy ez utóbbi adóbevallási időszakot érintő adóhiány összegét az elsőfokú bíróság könyvszakértői közreműködés nélkül állapította meg, mely érvelés szintén nem helytálló. Az érintett három számla áfa tartalmának megállapítása, összeadása ugyanis semmiféle különleges szakértelmet nem igényelt, az szakértői közreműködés nélkül is elvégezhető volt.

[43] Érdemi megalapozatlansági ok hiányában, vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, amely szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

[44] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma azt jelenti, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Tehát nem mondhatja egy bizonyítékról, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, ha azt az elsőfokú bíróság elfogadta, és fordítva, nem egészítheti ki, vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott bizonyíték alapján. A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie, attól - megalapozott tényállás esetén - akkor sem térhet el, ha a saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ideértve az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet (EBH2019.B.9.II).

[45] Az elsőfokú bíróság által megállapított bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyítékok alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított ténynek a megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns. Ide nem értve azt, ha az elsőfokú bíróság kifejezetten rögzítette, hogy az adott tény tekintetében a szóban lévő bizonyítékokat nem fogadja el.

[46] Mindezekből pedig egyértelműen következik, hogy a jelen ügyben bejelentett, eltérő tényállás megállapítására, a vádlott felmentésére irányuló jogorvoslat nem vezethetett eredményre, mert az elsőfokú bíróság a releváns bizonyítékok elemzése és mérlegelése alapján, logikai hibától mentes gondolatmenet eredményeként állapította meg a tényállást. Tényállása iratellenes, vagy helytelen ténybeli következtetésen alapuló megállapítást nem tartalmaz.

Az ítéltábla által tett kiegészítések, helyesbítések nem érintették az ítéleti tényállás központi ténymegállapításait, csupán kisebb ténybeli hiányosságokat pótoltak.

[47] A Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja alapján az ügydöntő határozat indokolása azoknak a bizonyítékoknak a megjelölését tartalmazza, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak rövid indokolását, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért vagy miért nem fogadott el.

[48] Ezen elvárásnak az elsőfokú ítélet indokolása megfelelt, ezért a másodfokú eljárásban nem volt arra lehetőség, hogy az elsőfokú bizonyítást lefolytató bíróság kellőképpen megindokolt meggyőződésével szemben az ítéltábla más bizonyítékokra alapítottan eltérő, a perújítás elutasítását eredményező történések lehetőségét vizsgálja.

[49] Az elsőfokú bíróság ténymegállapító tevékenysége ugyanis alappal nem kifogásolható. A védelmi fellebbezés nem hozott fel olyan új körülményt, tényt, amely a törvényszék megállapításainak helyességét megkérdőjelezné. A jogorvoslat kizárólag a feltárt és értékelt bizonyítékok elsőfokú bíróságtól eltérő értékelésével vezethetne eredményre, melynek azonban érdemi megalapozatlansági ok hiányában törvényi korlátját képezi a tényálláshoz kötöttség elve.

[50] Szükséges annak rögzítése is, hogy a felmentést célzó fellebbezés a költségvetést károsító büntett törvényi egységére tekintettel, de amiatt sem foghat helyt, hogy a perújítás nem terjedt ki az alapeljárásban már elbírált cselekményrészekre.

[51] A megállapított tényállás alapján a törvényszék helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére mindkét érintett gazdasági társaság működtetésével összefüggésben.

[52] A vádlott cselekménye kimerítette a költségvetési csalás törvényi tényállási elemeit. Az általa megvalósított elkövetési magatartás az alapügyben és a perújítás eredményeként megállapítottak szerint az adófizetési kötelezettség jogosulatlan csökkentésével vagyoni hátrányt eredményezett, mégpedig a törvényi egység miatt immár 319.037.617 forint, tehát különösen nagy összegben. A költségvetési csalás egységes cselekményként értékelendő,

függetlenül attól, hogy az elkövetési magatartásra több adóbevallási időszakon keresztül, több gazdasági társaság nevében került sor.

[53] A minősítés során a törvényszék helytállóan figyelemmel volt arra is, hogy a költségvetési csalás cselekményének egysége sajátos, különös részi törvényi egység, nem azonos a Btk. Általános Részében szabályozott folytatólagos törvényi egységgel. Mivel a törvényi egységbe tartozó rész-cselekmények tekintetében a különös részi tényállás szabályai hozzák létre a cselekmény egységet, emiatt a költségvetési csalást folytatólagosan nem lehet elkövetni.

[54] A költségvetési csalás az utolsó megtévesztő magatartás kifejtésével, 2016. április 19. napján vált befejezetté, ekkor pedig, mint ahogy arra a törvényszék is helyesen tért ki indokolásában, már a költségvetési csalás 2012. január 1. napjától hatályos szabályozása alkalmazandó.

[55] Az elsőfokú ítélet [412] bekezdésében írtak annyiban igényelnek helyesbítést, hogy a vádlott törvényi egységként értékelt költségvetést károsító cselekményei 2011. év IV. negyedéve és 2016. év I. negyedéve közötti adóbevallási időszakokat érintik.

[56] Jelen ügyben a vádlott nyilvánvalóan tisztában volt azzal, hogy cégeit milyen adófizetési kötelezettség terheli, továbbá azzal is, hogy a hamis tartalmú bevallások benyújtásával a költségvetésnek szükségszerűen vagyoni hátrányt okoz. Magatartásának egyenes szándéka jogtalan haszonszerzés volt, melynek szükségszerű velejárója volt az állami költségvetésnek vagyoni hátrány okozása.

[57] Szükséges annak rögzítése is, hogy a számlák könyvelésbe történő beállításának és adatai adóbevallásban történő szerepeltetésének kötelezettsége a gazdasági társaság önálló képviselőre jogosult vezető tisztségviselőjét terheli. Ezért a valótlan tartalmú számlák és adóbevallások, mint magánokiratok felhasználásával a hamis magánokirat felhasználásának vétségét a költségvetési csalás büntetével azonosan a vezető tisztségviselő követi el tettesként. Az adó bevallása szempontjából a könyvelő csak quasi teljesítési segéd, hiszen az adóbevallás az adóalany kötelezettsége, így az adóbevallás elmulasztásáért vagy valótlan tartalmú adóbevallás benyújtásáért is az adóalany, annak vezetője a felelős (Kúria Bfv.II.1.340/2015/7. számú határozat). A költségvetési csalás tettesként elkövetője az lehet, akit bevallási kötelezettség terhel, ez pedig jellemzően a gazdasági társaság intézkedésre jogosult ügyvezetője (Kúria Bhar.1535/2024/4.).

[58] Helytállóan állapította meg a törvényszék a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás minősítő körülményeként az üzletszerű elkövetést, helyesen, teljeskörűen tartalmazza az elsőfokú ítélet az értelmező rendelkezéseket is. Az okozott vagyoni hátrány mértékére és az üzletszerű elkövetésre figyelemmel mindenben helytálló a költségvetési csalás Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont szerinti minősítése.

[59] Az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét 4 rendbeli hamis magánokirat felhasználása vétségében állapította meg, melyből 2 rendbeli folytatólagosan és közvetett tettesként elkövetett. Jogi indokolásából azonban nem tűnik ki, hogy milyen gondolatmenet nyomán állapította meg a bűncselekmény rendbeliségét és azok közül melyik a folytatólagosan, közvetett tettesként elkövetett.

A vádhatóság fellebbezése pedig részben arra irányult, hogy az ítéltábla egészítse ki az elsőfokú ítélet rendelkező részét az alapeljárásban hozott ítélet szerint megállapított további egy 1 rendbeli hamis magánokirat felhasználása vétségében történő bűnösség megállapítással.

[60] Elsődlegesen szükséges rögzíteni, hogy az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a költségvetési csalás elkövetési módja (amellyel a vádlott is tisztában volt) jelen esetben fiktív számlák kiállítását, azoknak az adott cégek könyvelésében felhasználását,

illetve hamis tartalmú áfabevallások benyújtását, azaz hamis magánokiratok felhasználásával az adóhatóság megtévesztését igényelte.

[61] A Btk. 345. §-ában szabályozott hamis magánokirat felhasználásának vétségét valósítja meg, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ.

[62] A hamis magánokirat felhasználása kétségkívül a költségvetési csaláshoz szorosan kapcsolódó cselekmény, amelynek elkövetési tárgya a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 325-326. §-ában meghatározott - bizonyító erővel bíró, azaz jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására alkalmas - magánokirat. A büntetőjogi védelem megillet minden magánokiratot, legyen az a Pp. 325. § (1) bekezdésében meghatározott teljes bizonyító erejű, vagy sem. A csak szándékosan megvalósítható bűncselekmény elkövetési magatartásaként a felhasználás - azaz a joghatás kiváltása érdekében történt átadás és továbbítás is - akkor tényállásszerű, ha az elkövetői körön kívül álló más személyekhez kerül. A vádlottnak a fiktív számlák könyvelő részére eljuttatásával nyilvánvalóan az volt a célja, hogy ezek a fiktív számlák később az áfa bevallásokban is szerepeljenek és azokra adólevonási jog legyen alapítható.

[63] A hamis magánokirat felhasználása és a költségvetési csalás eltérő jogtárgyat sért, ezért halmazatuk nem csupán látszólagos. Mivel a költségvetési csalás elkövetési magatartásaként a tévedésbe ejtés a hamis magánokirat felhasználásán kívül más módon is megvalósítható, az ily módon történő tévedésbe ejtés a költségvetést károsító bűncselekménynek nem szükségképpen eleme, így a költségvetési csalás büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége egymással valóságos alaki halmazatban áll (BH2013.176., EBH2019.B.6.IV., BH2021.299.).

[64] A valótlan tartalmú számláknak az érintett gazdasági társaságok könyvelésében történő szerepeltetése (azaz felhasználása) értelemszerűen időben megelőzte az adófizetési kötelezettség tekintetében valótlan nyilatkozattétellel történt megtévesztő magatartást, azaz a hamis tartalmú adóbevallások benyújtását. Ezért az időben elkülönülő többletmagatartás miatt a közbizalom elleni és költségvetést károsító bűncselekmény halmazata jelen esetben anyagi (Kúria Bhar.256/2023/8. [41]).

[65] A Btk. 6. § (2) bekezdése szerint nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként többször követ el.

[66] Egy vagy több hamis magánokirat ugyanazon jogviszonyból származó jog létezésének a bizonyítása során történő többszöri felhasználásával (például valótlan tartalmú számlák könyvelésbe, majd a benyújtott adóbevallásba beállításával) a hamis magánokirat felhasználása folytatólagosan elkövetettként minősül (Kúria Bfv. 396/2019/6.).

[67] A BK 101. számú állásfoglalás helyébe lépett 36/2007. BK vélemény értelmében a hamis magánokirat felhasználásának védett jogi tárgya a közrend, illetőleg közelebbről a közbizalom, legszorosabb értelemben pedig a magánokiratok bizonyító erejébe vetett bizalom. A folytatólagosság feltételének megítélésénél elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy a hamis stb. magánokiratot milyen jogokkal és kötelezettségekkel, azaz lényegében milyen jogviszonnyal kapcsolatos bizonyításra használták fel többször, vagyis a sértett jogviszony mibenlétét kell vizsgálni.

[68] Mindezekből következően a valótlan tartalmú számlák felhasználásával elkészített könyvelés és az azok alapján benyújtott valótlan tartalmú adóbevallás a folytatólagosság megállapítását alapozza meg, mert mindkettő az adóalany és az adóhatóság adott adónemre (általános forgalmi adó) vonatkozó jogviszonyára terjed ki.

[69] A hamis magánokirat felhasználásának vétsége rendbeliségét a jogviszonyok száma, azaz jelen ügyben az adóalany gazdasági társaságok száma határozza meg.

[70] A hamis magánokirat felhasználásának vétségét tettesként csak az okiratot felhasználó személy követheti el. Ha a valótlan tartalmú adóbevallásokat nem közvetlenül a cégvezető nyújtja be, hanem utasítása alapján az azok valótlan tartalmáról nem tudó, tehát tévedésben lévő személy, akkor mindez a cégvezető közvetett tettesi elkövetői minőségét alapozza meg (BH2018/3., EBD2018.B.9.). Jelen ügyben megállapítható azonban, hogy a perújítással érintett tényállásban rögzítettek szerint mindkét érintett cég kapcsán a vádlott által megtévesztett könyvelő mellett a vádlott is nyújtott be adóbevallást, így elkövetői minősége a közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében is a Btk. 13. § (1) bekezdés szerinti önálló tettes.

Ha ugyanis az elkövető ugyanazt a cselekményt részben önálló, részben közvetett tettesként valósítja meg, akkor cselekménye egységesen a legsúlyosabb önálló tettesi alakzat szerint minősül [Kúria Bfv.1410/2018/6. (BH2019.291.)].

[71] A jelen ügyben irányadó tényállás elégséges mértékben tartalmazza azt, hogy mely két céget érintően, és mely időszakokban, milyen - tartalmilag hamis - számlák felhasználása, és azok alapján hamis tartalmú áfabevallások benyújtása történt és az milyen összegű vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek általános forgalmi adó adónemben.

[72] A fentiekre figyelemmel az ítéltábla megállapította, hogy a vádlott bűnössége a perújítással érintett hamis magánokiratok felhasználása kapcsán a jogviszonyok számához igazodóan 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében állapítható meg a Btk. 345. § szerint, melyeket a már részletesen kifejtettek szerint nem közvetett tettesként, hanem tettesként valósított meg.

[73] Az alapügyben hozott ítéletben a bíróság megállapította a vádlott bűnösségét a cég3 Kft.-t érintő hamis tartalmú adóbevallások benyújtása kapcsán az elkövetéskor hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (régi Btk.) 276. § szerinti magánokirat-hamisítás vétségében.

Ezért a jelen felülbírálattal érintett ítélet rendelkező részében – az alapítéletben írt tényálláshoz, bűnösség megállapításhoz és minősítéshez kötötten – a vádlott bűnösségének újbóli kimondása indokolt, immár a Btk. 345. § szerinti hamis magánokirat felhasználása vétségében.

[74] A fentiek szerint az ítéltábla nem osztotta maradéktalanul a törvényszék általi minősítést, de nem értett egyet a vádhatóság álláspontjával sem a rendbeliséget illetően, a közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében a kifejtettek miatt változtatta meg az elsőfokú ítélet rendelkezését.

[75] A törvényszék helytelenül járt el, amikor nem határozott az alapügyben hozott ítélet teljeskörű hatályon kívül helyezéséről, és csupán annak egyes részei és rendelkezései hatályon kívül helyezéséről döntött. Ez ugyanis azt eredményezte, hogy a terhelt ellen emelt vádról a perújítási eljárást követően két, különböző ténybeli alapokon nyugvó, de azonosan a Be. 456. § (1) bekezdése szerinti jogerőhatással védett (végleges, mindenkre kötelező döntést hordozó) ítélet rendelkezik. A Be. 4. § (3) bekezdése értelmében azonban a terhelt egyazon cselekményéről nem rendelkezhet több, egyidejűleg jogerős ítélet. Ez pedig a perújítás alaposságának megállapítását követően kizárólag az alapügyben hozott jogerős ügydöntő határozat – a perújítással érintett terhelt tekintetében való – egészében történő hatályon kívül helyezésével biztosított (BH2026.25., BH2024.105., BH2017.10.).

[76] A Be. 647. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a bíróság megállapítja, hogy a perújítás alapos, az alapügyben hozott ítéletet vagy eljárást megszüntető végzést, illetve annak a perújítással megtámadott részét hatályon kívül helyezi és a törvénynek megfelelő határozatot

hoz. Ezzel egyezően rendelkezett a korábbi Be. 415. § (1) bekezdése is, miszerint a perújítás elrendelését követően a bíróság a tárgyalás eredményétől függően az alaptalan perújítást elutasítja, alapos perújítás esetén pedig az alapügyben hozott ítéletet vagy az ítéletnek a perújítással megtámadott részét hatályon kívül helyezi, és új ítéletet hoz.

A Kúria korábbi Be. hatálya alatt meghozott Bfv.II.635/2016/5. számú – és BH2017. 10. számon megjelentetett – határozata szerint a törvényi szabályozás nem nyújt arra lehetőséget, hogy egy vádlott bűnösségének kimondását az egyik ítélet tartalmazza, míg a jogkövetkezmény(ek) alkalmazására más ítéletben kerüljön sor. Ezért megállapította a törvénysértést abban az esetben, amikor a kerületi bíróság a perújítást alaposnak találva a támadott határozat egy részét helyezte hatályon kívül és ehelyett hozott új rendelkezést, míg a megtámadott határozat más részét, egyéb rendelkezéseit „nem érintettnek” tekintette.

[77] A Be. 647. §-ához fűzött jogalkotói indokolás szerint a perújítás lefolytatása alapján hozható döntésekre a törvény lényegében a Be. 415. § szabályait tartja fenn: ha a perújítás alapos, az alapügyben hozott ügydöntő határozatot vagy annak részét a bíróság hatályon kívül helyezi és új határozatot hoz. Ebből okszerűen következik, hogy a Bfv.II.635/2016/5. számon közzétett döntés a jelenlegi törvényi szabályozás alapján is irányadó, és a perújítással megtámadott rész alatt a kizárólag az érintett vádlottra vonatkozó ítéleti rendelkezések összességét kell érteni, függetlenül attól, hogy a perújítás elrendelésére kizárólag az alapügyben az ő vonatkozásában megállapított tények, jogkövetkezmények egy része tekintetében került sor (BH2026. 25.).

[78] Mivel jelen esetben a Miskolci Járásbíróság előtt folyamatban volt alapügyben eleve egyetlen terhelt büntetőjogi felelősségéről született döntés, a perújítási eljárásban az alapügyben hozott ítélet „perújítással megtámadott részének” hatályon kívül helyezése fogalmilag kizárt volt.

[79] A fentiekre figyelemmel az ítéltábla a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, az alapügyben hozott határozatokat teljes egészében tekintette hatályon kívül helyezettnek, egyúttal mellőzte az azok egyéb rendelkezéseinek hatályban tartására vonatkozó elsőfokú rendelkezést.

[80] A Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pontja szerint visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el; a 31/a) pont szerint pedig különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el.

[81] A törvényszék a vádlott visszaesői minőségét állapította meg, mellyel összefüggésben ítélete [427] bekezdése bővebb indokolást nem tartalmaz, azonban a vádlott előéleti adatait tekintve a törvényszék ezt a megállapítást vélhetően az Ózdi Városi Bíróság 7.Bk.19/2008/3. számú összbüntetési ítéletével megállapított szabadságvesztés büntetés végrehajtási adataira alapozta. Mivel ez utóbbiakat ítélete [202] bekezdésében nem rögzítette, azt az ítéltábla pótolta.

Ezek alapján megállapítható, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés büntetéseket összbüntetésbe foglaló határozattal megállapított szabadságvesztés büntetés kitöltésétől (2010. július 1.) számítottan a jelen eljárás tárgyát képező szándékos bűncselekmények elkövetésének megkezdéséig (2012. február 20.) három év nem telt el, mely megalapozza a visszaesői minőség megállapítását.

[82] Elkerülte azonban a törvényszék figyelmét, hogy a vádlott nem csupán visszaesőnek, hanem a hamis magánokirat felhasználása tekintetében különös visszaesőnek is minősül, hiszen mindkét alkalommal ugyanolyan bűncselekményt követett el.

[83] A vádlottat ugyanis az összbüntetési ítélet mindkét alapítéletében többek között magánokirat-hamisítás vétsége miatt ítélték a bíróságok végrehajtandó szabadságvesztésre. Így ezen alapítéletek és az azokkal kiszabott szabadságvesztés büntetések végrehajtási adatai a különös visszaesői minőségét alapozzák meg.

[84] Mindezekre figyelemmel az újabb közbizalom elleni bűncselekmények büntetési tételének felső határa a felével emelkedik, tehát az 1 év helyett 1 év 6 hónap [Btk. 89. § (1) bekezdés]. A költségvetési csalás büntetnének 5 évtől 10 évig terjedő büntetési tétele változatlan marad, ugyanis e bűncselekmény tekintetében a vádlott nem tekinthető különös visszaesőnek.

[85] A halmazati büntetékiszabás Btk. 81. § (1)-(3) bekezdésben írt szabályai értelmében ekként a vele szemben kiszabható halmazati szabadságvesztés mértéke 5 évtől 11 év 6 hónapig terjed, melynek a Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti irányadó középértéke 8 év 3 hónap, az elsőfokú ítéletben írt 8 év helyett.

[86] Az elsőfokú bíróság által feltárt, a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülmények körében az alábbi helyesbítések szükségesek.

Helytálló az időmúlás nyomatékos enyhítő körülményként történő értékelése, azonban az elsőfokú ítélet erre vonatkozó indokolása akként pontosítandó, hogy az időmúlás nem a vádemeléstől, hanem a vádlott terhére rótt bűncselekmények elkövetésétől, pontosabban azok befejezésétől, tehát 2016. április 19. napjától számítandó (56/2007. BK vélemény III/10.). Így az ügyben a jelen másodfokú határozat meghozataláig a vádlott terhére nem róható módon bekövetkező 10 év időmúlás vehető figyelembe a büntetés kiszabása során enyhítőként.

[87] Emellett azonban nem csak az időmúlásnak, de az eljárás elhúzódásának is kiemelkedő tárgyi súlya van, melynek nyomatékos enyhítőként értékelése szintén nem maradhat el (56/2007. BK vélemény III/10.).

A büntetőeljárás elhúzódása nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárás jelent. Az ésszerű időn belül történő befejezés elmulasztása ugyanis megállapítható akkor is, ha az érintett terheltek kimagasló nagy száma, a gazdasági társaságok jelentős száma, járványhelyzet vagy egyéb körülmény miatt az eljáró hatóságot, bíróságot objektív mulasztás nem terheli. A tisztességes eljárás sérelme nem pusztán az elkövetett cselekmények ésszerű időn belül történő befejezésének elmulasztásában nyilvánulhat meg. A tisztességes eljárás előzőekben felsorolt sérelmét - a 2/2017. (II. 10.) AB határozat által meghatározott követelmények alapján - figyelembe kell venni a büntetés kiszabásakor.

[88] Ugyanakkor a súlyosító körülmények köre is kiegészítést igényel az alábbiak szerint.

A vádlott 4 éven át, kitartó módon, három céget érintően követte el a bűncselekményeket, annak ellenére, hogy azok elkövetése időpontjában újabb büntetőeljárás hatálya alatt állt, melyben jogerős ítélet 2016. február 17. napján született, a jogerős ítélettel kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetés próbaideje alá esik jelen ügyben elbírált bűncselekmény sorozat utolsó cselekmény része. A személyében rejlő fokozott társadalomra veszélyességet jelzi, hogy cselekményével ez utóbbi büntetőeljárás megindulásakor, illetve az abban történő elítélésekor sem hagyott fel.

További súlyosító körülmény, hogy a különös visszaesői minősége mellett egyben visszaesőnek is tekintendő, és az ezeket megalapozó elítélésén túl is volt már korábban elítélve, többek között ugyancsak közbizalom elleni bűncselekmény elkövetése miatt, végezetül nem maradhat el a többszörös halmazat súlyosítóként értékelése sem (56/2007. BK vélemény II/2., III/6.).

[89] Az utolsó cselekményrész kifejtése óta bekövetkező 10 év időmúlást és az eljárás vádlott terhére nem róható módon bekövetkező elhúzódását a vádlott javára értékelve az

ítélőtábla is lehetőséget látott a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával a büntetési tételkeret alsó határát el nem érő mértékű szabadságvesztés kiszabására. Az elkövetési időszak kirívó hosszára, a részben büntetőeljárás hatálya, részben felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetés tényére figyelemmel azonban a szabadságvesztés 2 évben történő meghatározása eltúlzottan enyhének tekinthető, az nem tükrözi kellő mértékben a költségvetést károsító bűncselekmény tárgyi súlyát, a vádlott bűnösségének és a személyében rejlő társadalomra veszélyességnek a fokát, és a feltárt egyéb büntetéskiszabási körülményeket.

[90] Ezért a bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésükben értékelve az ítélőtábla a szabadságvesztés tartamát 3 év 6 hónapra súlyosította, mely immár kellően biztosíthatja az egyéni és általános megelőzési célok elérését.

[91] Elkerülte az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy a vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre történő felfüggesztését a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pontjában írt rendelkezés kizárja, mivel a bűncselekmények elkövetési ideje a már korábbiakban írtak szerint részben a vele szemben korábban kiszabott szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaideje alá esik.

[92] Ezért a 2 évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetés végrehajtásának törvényszék általi felfüggesztésére nem kerülhetett volna sor, a büntetési tartam másodfokú bíróság általi felemelésére figyelemmel pedig azt immár a Btk. 85. § (1) bekezdésben írt rendelkezés is kizárja.

[93] Ezért az ítélőtábla mellőzte a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére és ezzel együtt a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezéseket.

[94] A fentiekből kitűnően az ítélőtábla nem osztotta a védő enyhítést célzó fellebbezésének indokait, az általa hangsúlyozott enyhítő körülmények ugyanis maximálisan figyelembevételre kerültek az enyhítő szakasz alkalmazása során. Az enyhítést a már hivatkozottak mellett a költségvetést károsító bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány összege, a bűncselekmények éveken át történő elkövetése sem teszi lehetővé.

[95] Figyelemmel a szándékos bűncselekményeknek a Miskolci Járásbíróság 28.B.318/2015/31. számú ítéletével kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti részbeni elkövetésére, a Btk. 87. § b) pontja szerint helye lenne a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének. Egyetértett azonban az ítélőtábla a fellebbeviteli főügyészség képviselőjének a másodfokú nyilvános ülésen előadott azon hivatkozásával, mely szerint a Bv.tv. 28. § (1) bekezdés d) pontja szerinti 5 éves elévülési idő a 29. § (1) bekezdés szerinti időponttól, azaz a próbaidő leteltének 2021. február 17. napjától számítottan eltelt, a büntetés végrehajthatóságának elévülése 2026. február 17. napján bekövetkezett. Ezért a végrehajtás elrendelése a másodfokú határozathozatal időpontjában már kizárt.

[96] A vádlott méltatlan a közügyek gyakorlásában történő részvételre, ezért az ítélőtábla a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés mellett a Btk. 61. § (1) bekezdés alkalmazásával, a Btk. 62. § (1) bekezdésben írt keretek között 5 év időtartamra eltiltotta a közügyek gyakorlásától.

[97] A gazdasági társaságok ügyvezetői tisztségének felhasználásával elkövetett bűncselekményekre tekintettel, az egyéni bűnmegelőzési célok megvalósulása és a generális prevenció érvényre juttatása érdekében helytállóan szabott ki a törvényszék a vádlottal szemben foglalkozástól eltiltás büntetést is, miután a gazdasági társaság vezető tisztségviselői (ügyvezetői) pozíciója foglalkozásnak minősül (Btk. 54. § a) pont). Annak mértéke nem igényelt változtatást. Ugyanakkor megnevezését az ítélőtábla a Btk. 54. § a) pontjában írtak

szerint helyesbítette a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltásra.

[98] Törvényesen rendelkezett az elsőfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekről, így a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatáról, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről és a perújítási eljárásban felmerült bűnügyi költség vádlott általi viseléséről is.

Mivel az alapügyben hozott határozatok teljes egészében, tehát valamennyi rendelkezést érintve kerültek hatályon kívül helyezésre, azok valamennyi, a perújítással nem érintett rendelkezése a perújítási eljárásban meghozott ítélet részévé válik. Ezért szükséges volt az alapeljárásban felmerült bűnügyi költség vádlott általi viselésére vonatkozó, illetve a lefoglalt iratokkal kapcsolatos rendelkezések megismétlése jelen perújítási eljárásban hozott határozatban.

[99] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részeiben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdését alkalmazva – helyes indokainál is fogva – helybenhagyta, helyesbítve a rendelkező részben vélhetően elírás miatt helytelenül feltüntetett tárgyalási nap időpontját és az ítélet 2-60. oldalain helytelenül feltüntetett számát. Végezetül rögzítette a vádlott jelenlegi lakcímét.

Debrecen, 2026. április 28.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Deák Judit s.k. előadó bíró, Dr. Mocsáry Eszter s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 4.B.34/2024/39. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. április 28.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke